

АРМІЯ ОПАНУВАЛА ЗАЛІЗНИЦІ НА ПРИКАЗ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — У понеділок 27. грудня в 6. годині ввечір воєнний департамент, в одну годину після видаши приказу президентом Рузвелтом, обняв нагляд над залізничним рухом в цілм краї, щоб не допустити до страйку залізничних службовців та перешкодити спараложованню залізничної комунікації. Секретар війни, Генрі Д. Стіммпсон, висловив надію, що кожен залізничний службовець остане на своїм становищі і сповнить свій обов'язок. Велика військова офензива, що саме тепер має розпочатися, не сміє бути стримана через перерву транспортів залізницями. Начальником усіх залізниць назначив воєнний департамент лютенанта-генерала Брегона Б. Сомервила. Начальником руху іменованний майор-генерал С. П. Грос. Ім до помочи стане штаб Американського Залізничного стоваришення. Приказ вийти на страйк дістали члени братства машиністів і пічкурів та члени братства кондукторів і пересувачів зворотниць. Наказ до страйку виданий 15 юніями неоперативних службовців відкликано. Дві юнії, що не вийшли на страйк, згодилися й дістали підвишку, разом 9 центів на годину. Надіються, що й три інші братства оперативних залізничників приймуть умови президента Рузвелта. Коли це станеться, то річний кошт операцій залізницями в Америці зросте на сто мільонів доларів. Колиб скінчилося на призначенню підвишки платень по 4 центи на годину для неоперативних службовців, то крім тамтого видатку прибув би ще в сумі 182 мільонів річно. Колиб до цього додати ще 5-центовий додаток за працю понад час, то видатки зростуть додатково ще на 125 мільонів; разом зростуть операційні залізничні видатки на 407 мільонів річно.

Несподіваний приказ президента Рузвелта не врахувавши в краї. Внаслідок такої енергійної постави надіються замирення службовців, а через те і короткотривалого заряду залізниць військом. Президент лишив вільну руку секретареві війни для покінчення військового режиму на залізницях.

РОБІТНИКИ В СТАЛІВНЯХ СТАЮТЬ ДО ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — Воєнна Робітнича Рада змінила своє рішення 8 голосами проти 4 і дозволила на переговори з юнією сталевих робітників про можливість впятної підвишки платень. На цій підставі президент юнії Злучених Сталевих Робітників Філіп Морей видав наказ членам вернутися до праці аж до перевірки їхніх домагань.

ВАЖКО ДОБИТИСЯ РІВНОПРАВНОСТІ РАС

ВАШИНГТОН. — Президентська Комісія для Справедливого Тракування Наемців явилася в бюрі президента Рузвелта з звітом і просила його видати наказ 16 залізничним підприємствам у південно-східних стейтах та 7 робітничим юніям, щоб вони тракували всіх наемців однаково і не робили різниці між расами та віросповіданнями. Три юнії зміц відмовилися послухати доручення комісії, як про це жалувалася вона у президента, ще й оспорювали її право видавати такий наказ, а чотири юнії зигнорували цілком її приказ. Надіються президентового зарядження в цій справі.

СМЕРТНІСТЬ ВНАСЛІДОК ЗАПАЛЕННЯ РОСТЕ

НЮ ЙОРК. — В останньому тижні зросла кількість смертельних випадків в недузі запалення легень до 68 відсотків, як про це сповіщає комісар здоровля д-р Ернест Стебинс. Він теж остерігає перед легковаженням цієї недуги, кажучи, що навіть легке недомагання віддихових органів може довести до поважних комплікацій. В тижні, що покінчився 25 грудня вмерло в місті Ню Йорку 235 людей на запалення. Таксамо зросла кількість смертних випадків від інфлюенци на 23 в порівнянню з 15 випадками в попереднім тижні.

ТРАГІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ВУГІЛЬНІЙ ПРОМИСЛІ

ВАШИНГТОН. — З усіх кінців краю наспіли вісті, про трагічне положення в вугільній промислі. Найбільше дається це в знаки такому містови, як Ню Г'орк і іншим великим середовищам. Щоб прийти населенню в допомогу, зарядив адміністратор топлива Гаролд Л. Ікес, щоб армія відступила половину своїх припасів твердого вугілля для вжитку цивільного населення, а зате, щоб уживала для своїх потреб м'якого вугілля.

КРОВ ВЯЗНІВ БАГАТША ЧИМ ЗВИЧАЙНИХ СМЕРТЕЛЬНИКІВ

ІНКАГО. — У стейтовій тюрмі в Стейтвил віддали свою кров для вжитку армії 1,000 в'язнів. Провірка виказала, що їх кров багатша ніж кров пересічної іншої групи людей. Директор тюрми твердить, що це треба завдячувати правильному харчови, який дістають в'язні.

„Війна ще й тепер не зачалася“, думав ген. Марч

ВАШИНГТОН. — З нагоди 79-ліття народни генерала Пейтона С. Марча, начальника генерального штабу з першої війни, склали йому приятелі побажання. При тій нагоді він висловив такі думки про теперішній перебіг війни: Раз Америка навчилася, що треба приготувати плян битви, заки посылати до цієї армію. У першій війні я мав сконцентрованих 2 мільони воїнів на західнім фронті, а тепер ми вислали ледяи тільки борців на 50 різних фронтів. Аж тепер ми мабуть зрозуміли, що війну можна виграти через зосереджений напад споза Англіїсько-го каналу і створення західнього фронту. — Пождіть, аж вишколені воїки пічнуть їхати на фронт, а з нього пічнуть вертати до краю ранені. Тоді побачите, що це війна. Війна ще навіть не зачалася. Ви щойно побачите війну, як німці й японці пічнуть боротися на своїй землі. Дивіться на Росію, де навіть діти воюють в обороні своєї землі. — Казали британці, що вони змієли місто Гамбург із лици землі. А потім виконали ще додатково 119 повітряних налетів. Гітлер бубни дурнем, колиб тримав фабрики амуніції на поверхні. Все те мусить бути під землею і то-дєсь далеко від границі, отже ми бомбардуємо порожні фабрики.

ГОЛ ШЕ НЕ ПРИЗНАЄ НОВОГО УРЯДУ БОЛІВІЇ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол оголосив, що Злучені Держави не признають нового уряду південно-американської республіки Болівії, який прийшов до влади насильно, без попереднього порозуміння з урядами інших американських республік. — Ця заява Гола, як кажуть, вимієра теж проти Аргентини тому, що вона ще й досі втримує дипломатичні зносини з державами Осі, а новий уряд Болівії ще не дав доказу, що він приноврився до постанов Пан-Американської конференції.

ЗАВЕДЕНО СТРОГІШУ ЦЕНЗУРУ В СПРАВАХ ІНВАЗІЇ

ВАШИНГТОН. — Всі новинки в нашому краї, як також і телеграми ззаграниці в справах інвазії Гітлерівської Європи переходять через докладну військову цензуру. Вона ще скріпляється в наступних тижнях, щоб ворог не міг дістати потрібних йому стратегічних інформацій.

Поляки піднімають кампанію за рятунання для Польщі Західної України

ЛОНДОН. — Станіслав Міколайчик, премієр польського уряду на вигнанні, вихав до Злучених Держав, аби підняти перед американським урядом заходи за майбутнє Польщі, головно за вирішення східних границь Польщі по бажанню польського уряду на вигнанні. Премієр Міколайчик сподівається відбуту конференції з президентом Рузвелтом в тій польській державі вчас починання другої світової війни, новини далі належать польщі як несприятельській території. Це становить польського уряду йде в розріз з становищем Росії, котра вважає за свою всю цю територію, що була під її окупацією вчас починання німецької війни проти советського союзу.

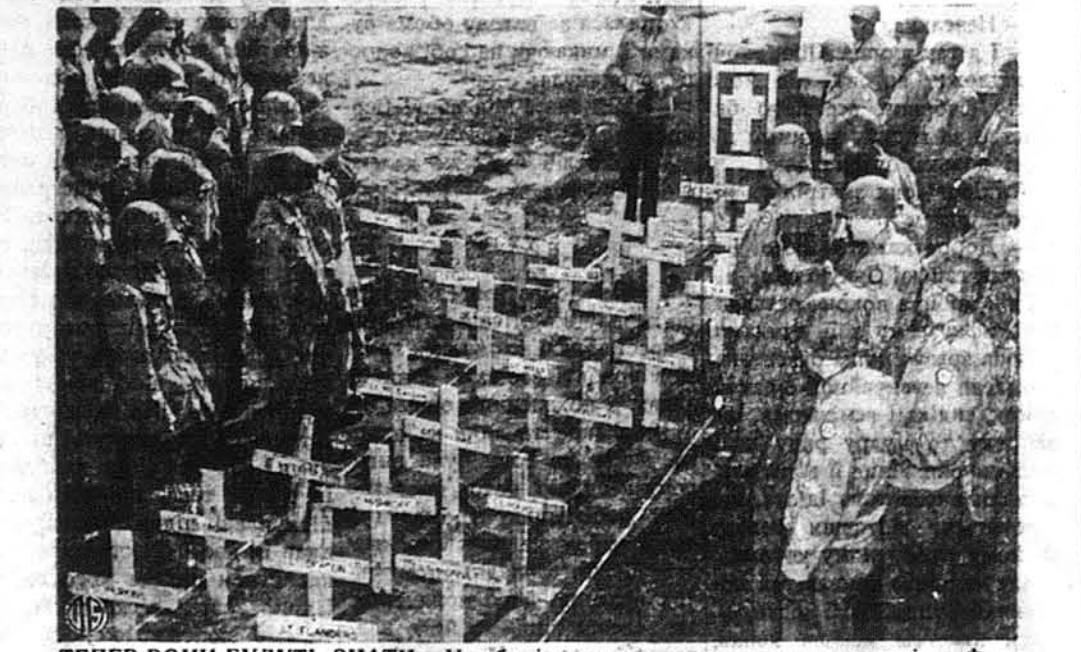
Польський премієр власне йде до Америки, аби зеднати собі на свій бік голос американського уряду та аби при його допомозі добитися від Росії якщо вже не повного признання старих границь, то принаймні можливо найкращих границь. Американський уряд досі в справі майбутніх границь в Європі не сказав найменшого слова; поляки висказують надію, що тепер уряд в Вашингтоні вперше виявить своє становище до цієї справи.

РАДІТЬ БОЛГАРІЇ ПЕРЕХОДИТИ НАЧАС ДО АЛІАНТІВ

МОСКВА. — „Правда“ подала довгу статтю на адресу Болгарії, котра не знаходиться в війні з Росією, але як сателіт Німеччини є в війні зо Злученими Державами й Британією. „Правда“ радить Болгарії відкликати негайно війну проти Америки й Англії, здержати всі воєнні операції в Югославії, получитися з югославськими партизанами для боротьби проти німців та поладити мирно територіальні спори між Болгарією й Югославією. „Правда“ кладає натиск на потребу таких кроків уже в найближчій будучности; в противнім разі, каже часопис буде запізано. Як Німеччина буде переможена, тоді буде запізано переходити до Аліантів; тоді Болгарію зроблять відповідальною за всі наслідки німецького воювання й злочинств на Балкані. Тільки через негайне зірвання з німцями й негайну поміч Аліантам зможе Болгарія врятуватися від катастрофи.

ЗАПОВІДЬ ЗГОДИ МІЖ ПАРТІЯМИ ЮГОСЛАВІЇ?

КАІРО. — Інформаційне бюро югославського уряду на вигнанні видало замітний бюлетень, у котрому вперше говориться про боротьбу партизанів під командою Броза Тіта як про боршів проти німецьких нацивників. Бюлетень щоправда говорить таке саме й про четників Міхайловича, але прихильна згадка про партизанів Тіта, котрих це бюро досі інакше не називало, як „комуністичним ворогом“, є замітною зміною в політиці бюро.

ТЕПЕР ВОНИ БУДУТЬ ЗНАТИ. — У таборі вишколу американських воїків у Форт Юстин, у стейті Верджинія, влаштовано такий пібито похорон для тих воїків, які згинули би наділі, якби там напоролися на ворожу бомбу, зариту в землі. Бувши на такий поглядівій лекції, ці воїки тепер певно будуть її тямити, коли ім прийдесться в справжніх боях іти полем чи дорогою, де можуть бути зариті ті так звані лапки на дурнів.

МАРИНАРІ ВСАДОВИЛИСЬ НА НОВІЙ БРИТАНІЇ

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА НОВІЙ ГВІНЕЇ. — Американські маринари під командою ген. Вилієма Рупертоса висіли в неділю на західний кенець Нової Британії й висадовилися там на добре на розі Глоетері.

Один відділ цих військ, одітих у зелені уніформи, вдерся негайно на горб Target та відкрив з нього вогонь моздірами на дальше положені ворожі позиції, головно на вороже летунське поле. Маринари йшли до бою з великим запалом. Вони висіли теж на кількох інших пунктах та заняли Лонг Айленд, що лежить при вході до залуви Вітієсу, котрий відділює Нову Британію від Нової Гвінеї.

Генерал МекАртур подав потім у своїм комунікаті, що всіх цих висаджувань американських маринарів доконано без утрати людей, літаків або кораблів.

Доперва як американці осілися на острові, надлетіли японські літаки; вони втратили негайно 61 літаків у боях з американськими летунами й сухоземною артилерією.

Осадювачися на берегах, американські маринари зараз на другий день почали наступ углуб острова.

ДАЛЬШІ ПОДРОБИЦІ БОЮ, В КОТРИМ ЗГИНУВ „ШАРНГОРСТ“

ЛОНДОН. — Адміраліція подала до відома, що в битві, в котрій загинув „Шарнгорст“, британці просто не мали ніяких утрат. Конвой поливив далі до Мурманська без ніякої шкоди, а з британських воєнних кораблів, що билися з „Шарнгорстом“, тільки два були поцілені; їх шкоди невеликі.

Заява адміраліції є відповіддю на широко розповсюджені наїстичний комунікат, що британський корабель та потонув, вистрілявши всі кулі. Адміраліція розкрила просто чергову брехню наїстів, видану для осолодження німцям гіркої правди.

Флотні круги Лондону кажуть, що „Шарнгорст“ це останній німецький корабель, здібний до морської плавної. „Гірліц“ ще далі в норвезькому фьорді Алтен, де його в минулий вересень поцілила торпедою британська субмарина, а „Гнайзенау“, що в лютім 1942. р. виврався з „Шарнгорстом“ з Бресту, відай знаходиться в Гдині, де на йому направляють ушкодження від аліантських летунських бомбардувань.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ НАСТУПАЄ ДАЛІ

ЛОНДОН. — Російська армія далі веде свою зимову офензиву на двох фронтах. В одній з них червона армія заломила німецькі лінії на захід від Києва на просторі 14 миль та знову підійшла до Житомира, підчас коли в Білоруси вона затіснила свій натиск на Вітебськ і перетяла залізницю з Вітебська до Полоцька.

На Україні червона армія, підійшовши до Житомира, Бердичева й Козятина, заняла Яроповичі, Андрушівку, Івниту, Бровки, Паріписи, Кожанку й Трілєса. Каже московський комунікат, що в тому секторі війська червоної армії наступали понад купи німецьких трупів. У боях за Андрушівку російські війська розбили два баталіони німців.

ЗАВЗЯТИЙ БІЙ ЗА ОРТОНУ В ЗЛИВУ

АДЖІР. — Битва за Ортону йде далі не дивлячися на зливні дощі. Аліантські повзи стали тепер вбивати німців з одного блоку домів за другим. Півтретя милі від того міста індуські відділи британської восьмої армії добули від німців село Віллю Гранде.

БЕРЛІН ШЕ ГОРИТЬ

СТОКГОЛЬМ. — Приватні вісті з Берліну до „Афтондінднінген“ подають, що німецька столиця ще горить від бомбардування її в навечера Різдва. Спід румовиць досі добуто дві тисячі тіл. За три дні роздано між населення Берліну рятункові пайки мільйонви мешканців.

До лондонського часопису „Екскейндж Телеграф“ доносить його кореспондент з Ціріху, в Швейцарії, що останне бомбардування Берліну наробило йому великої шкоди, головно в робітничих дільницях. Влада Берліну рахує, що число бездомних Берліну збільшилося на 243,000 осіб.

ПАРТИЗАНИ ТІТА ПІДСУВАЮТЬСЯ ПІД ЗАГРЕБ

ЛОНДОН. — Югославські партизани під маршалом Брозом Тітом проломали ворожі лінії в окрузі Загреба й знищили німецьку летунську базу в Великій Горіці, всего 8 миль від столиці Анте Павеліча, куклового вождя Хорватії. Партизани теж унеможливили німцям осадження війська на одному острові при побережжю Хорватії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second-Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

Table with subscription rates: PEREDPLATA (Prepayment) and SUBSCRIPTION RATES (Subscription rates) for one year, six months, and three months.

За оголошення редакція не відповідає. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. З Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Остання острогога

Різдвяна промова президента Рузвелта була промовою не тільки самого президента. Як це виходить з її змісту й як це публично заявив Гюз, бувший австралійський прем'єр та член дорадної ради, президент Рузвелт висказував теж думки, почування й постанови Чорчила, Сталіна й Чян-Кай-Шека. Це дає їй надзвичайне значення.

Говорив він без сумніву в імені провідників найбільших у світі альянських держав, коли він заявив, що в Каїро й Тегерані говорено не тільки про війну, але й про мир після війни. Говорив він певно в імені усіх учасників обох конференцій, коли він подав пляни супроти Німеччини.

Сказав президент, що Об'єднані Держави не мають наміру закріпити німецького народу. „Ми хочемо дати йому нормальні шанси розвою, в мирі, як пожиточному й шанованому членови європейської сім'ї". Одначе „ми наміряємо звільнити їх раз на все від нацизму й пруського милітаризму й від руйнівничого погляду, що нібито вони є нація панів".

Як видно, ці слова не противляться ще зовсім давній формулі закінчення війни між Об'єднаними Державами й державами Осі, котру Альянти зібрали в фразі „безумовної здачи". Зовсім президент Рузвелта виходить, що така безумовна здача мала би відноситься тільки до військового боку цієї війни. Скажано цю думку виразно на московській конференції, що Німеччина „має скласти зброю на основі безумовної здачи". З цього ще раз видно, що Альянти установами Рузвелта гарантують німцям, що Альянти хочуть запевнити німцям можливість мирного розвою.

Одначе, на погляд Альянтів, такий мирний розвій німецького народу в європейській сім'ї не можливий так довго, як довго в Німеччині панує національно-соціалістичний уряд, як довго в ній ще мають якунебудь значення пруські юнкери, як довго німці ще далі перенять думкою про вищість німецької нації. Як німці очистяться з нацизму, милітаризму й божевільної фантазії про свою вищість, вони дадуть доказ, що вони можуть знову бути прийняті як рівні з рівними в вільну європейську сімю.

Проти цього пляну напружать очевидно всі свої сили загрожені сили нацизму й милітаризму, аби дали по волячому послухних німців гнати страхом перед Альянтами до дальшої війни, нібито на врятування Німеччини, а на ділі для врятування панування над німецьким народом нацистів і милітаристів.

ВДЕРЖУВАТИ СВОБОДУ

Д-р Ніклас Батлер, президент Колумбійського Університету в Нью-Йорку, звертає увагу на дуже важку проблему, коли заклякне не допускати до цього, щоб вигравати війну, а заразом підкопувати в себе ті принципи, в обороні яких ми пішли воювати.

Д-рови Батлерови іде про такі різні урядові обмеження певних свобод, які, на його думку, несприятелі. Він розуміє цілком добре, що така тотальна війна як та, в якій ми опинилися, вимагає певних обмежень індивідуальної чи громадської свободи. І це розуміння мусимо мати на увазі, коли хочемо як слід зрозуміти його інтенцію. Він не є проти обмежень, що є конетичними, але каже, що за змісл іти до війни в обороні чогось такого, що самі оборонці не обороняють у себе в дома, а може навіть і затрачують. Він за великий американський патріот, як і за великий демократ у широкому світовому значінні, що би бажав своїми словами ослабити нашу боротьбу з ворогами демократії. Але він не хотів би в часі ось такої боротьби бачити свій край у такому положенні, що виглядало б, що демократія береться без потреби за такі обмеження індивідуальних і громадських свобод, що є питомі тоталітарним державам і диктаторським режимам. Д-р Батлер боїться, щоб непотрібні вкорочування ось таких свобод не стали згодом загрозою самим тим свободам. Він тої думки, що американський нарід вивязується знаменито з своїх воєнних завдань. І то як на фронті, так і в заплілю. Край виглядає

йому об'єднаним. І тому, чим менше урядових обмежень, тим краще, бо їх не треба, як люди справно працюють та дають докази, що вміють самостійно й охотно працювати без натиску. Очевидно, а це треба ще раз підкреслити, що все те не відноситься до таких обмежень і розпорядків, що диктовані потребами оборони краю.

Д-р Батлер говорив ще й про інші речі. Критикував, наприклад, конгрес за проволонку в вирішуванні важких справ, як от податку. Він заявив проти творення в суспільнолу життю спеціальних економічних чи соціальних груп, що тільки добувають свої власні групові інтереси. А це відноситься як до промисловців, так і до робітників. Він добуває правдивий американізм в кооперації, в дружній і мирній співпраці.

Та з цього, що він говорив, такі найбільше підкреслюють те, що він сказав у справі вдержування і охорони свобод. І не диво. Ось ті свободи були завжди найбільшою цінністю американського народу. Є вони нею і сьогодні. Може навіть більшою ніж бувало, бо ми є свідками тих страшних варварств, серед яких мусять жити ті, що їх позбавлено згаданих свобод та яких ми взяли вивольвати. Та заважає тут ще й те, що американський нарід виявляє ще інше бажання. Він хоче бути для світа прикладом справжньої демократії. Це теж можливо заставило і д-ра Батлера говорити проти непотрібних обмежень свободи.

Проф. Микола Чубатий.

Національнє обличчя Західної України

II. Росія розуміє вагу Західної України.

Нинішня Росія добре розуміє на що їй потрібна така динамічна частина соборної України, якою є Західна Україна. Вона їй потрібна на це, щоб відставити її в свої руки на завжди підтяти можливість відродження українського народу як державної нації. Тому вона розвела величезну пропаганду у світі та серед українців на еміграції, щоб збаланувати тих, що не орієнтуються так добре у всіх подробицях української дійсности на Радянській Україні перед вибухом теперішньої світової війни, та щоб всякі перешкоди з українського чи неукраїнського боку спаралізувати.

Девять літ перед теперішню воїною майже застигло все українське життя в Советській Росії. Літературні, історичні, мистецькі журнали, що зачали розростатись в Україні перед 1930 роком, замерли. Всі українстичні науки, то є студії над українською історією, українським державним ладом в минулім, над українською культурою, над українським мистецтвом — або зовсім припинилися, або животіли сухитично, проявляючи від часу до часу слабе життя, з цілком затроєною українською

національною душею. Осередки українстичних дослідів Історично-Філозофічного Відділу та Соціально-Економічного бувшої Всеукраїнської Академії Наук взагалі розвивалися.

Академія займалася тільки національно безбарвними науками — природничими, інженіринськими — та стала пропагандивною установою комунізму в Україні. Володіння „двох урядових мов" в Україні, російської та української, дійшло до того, що два роки до війни головний урядовий щоденник (чи не „Вісті" називалися) орган Ради Комісарів України, себто Ради Міністрів „української держави", став друкуватися вже російською мовою. Ось так було до війни в так званій „українській державі".

Але вибухла війна, все зрушилося зі своїх основ. Зрозуміли в Москві, що Україна готова стати одною з центральних проблем в замирненні світа, яка може бути видвинена навіть ще в часі ліквідації війни. Отже треба світові та „хахлам", розсіяним по світі, завити баки і показати, що український нарід живе свобідним, рівнорядним життям в Советському Союзі, та що може бути розвизати свою культуру. В офіційних російських комунікатах стали в часі війни як гриби по дощі появлятися „українці" генерали, герої, журналісти, віце-міністри закордонних справ цілого Союзу. Дехто став навіть приїздити й до Америки на показ.

Наказали писати та дати про себе знати й зломаному Тичині, як й іншим українським поетам, що десь там їце зацілили та уратували своє життя. А яким то коштом сталося? Не згадуйте пане брате!

Українські літературні журнали, що не могли від років побачити денного світла в спокійні часи в Києві, нині мов на глум серед воєної метушні виділяються евакуації в

Та що найважливіше, розсидяється їх по світу, як ось свіже розкішне видавничтво „Україна". Для англосаксів видали недавно книжку з подібною ціллю „Правда про релігію в Росії". Дивіться хахли по всьому світу та подмокуйте, яка то світла майбутність України під Советами; тільки дайте нам ще Західну Україну, а вона заже „таким самим щасливим життям" як Східна Україна.

Соборність — це мрія західних українців, але не соборність в тюрмі.

Немає найменшого сумніву, що „одинокі" правильно та справедливо розвизкою справи Західної України булаб її

злука з незадежною Східною Україною або злука з прийнятньою такою федеративною Україною, в якій український нарід був би самостійним господарем на власній землі. Акт 22 січня 1919 р., себто злука Західної України зі Східною в одну Українську Незалежну Республіку українського трудодового народу, це ідеал західних українців впродовж 20 рокоів воєнних літ. Той самий ідеал є напевно ще й нині. Однак західні українці хочуть соборности у такій українській державі, в якій український нарід був би дійсним господарем на власній землі. Себто, в якій він вибирав би свою владу хочби навіть комуністичну, колиб такої бажав. Не є ніякою українською державою географічна провінція, називана ще Україною, в якій губернатором та диктатором є насланий чи Хрущов, для яких воля Москви є усім. В такій ситуації душі українського населення наломлюються на це, що воно неспосібне ніколи само собою рядити.

Соборність у такій советській провінції, де ще й правлять терором, є соборністю у тюрмі. А Західна Україна не бажав йти до нікого в тюрму. Вона бажав свобідного людського життя. Колиб таке життя стало нині неможливим спільно з цілим українським народом, то треба дати змогу хоч й по людськи жити на своїй території. Західна Україна напевно ще й четвертий раз відіграє в життю соборної України таку роллю, яку вже відіграла три рази в українській історії, хоч деколи й була відлучена від Соборної України.

Історичне минуле Західної України.

А тепер про „історичний аргумент", себто таке твердження, що той чи другий край повинен належати до мене, бо колиб не був до держави мій ні бач вартості. Історичне право може ще мати якусь значіння як помірний аргумент годі, коли за кимсь промовляє статистична будьдність населення, або принаймні там, де є такі національні відносини, що ніхто не має більшости в тім краю. Колиж мова про Західну Україну, то це такий край, що є від перших історичних часів — українським; понад 500 літ без перерви належав він до української держави.

Так звана Західна Україна, край, за який йде спір поміж Росією та Польщею, це не ціла ще Західна Україна; вона без західного північного пояса. Умова Молотова та Рібентропа лишала поза Західною

Україною при Польщі дві історичні українські землі — Холмщину та Підляшся, з колишнього столицю українського короля Данила Холмом та місцем його коронації на королів Дорочичиню на Підляшся. По польським боці лишився також північний скравок Белзщини та майже ціла Лемківщина. Правда, тільки Лемківщина, частина Підляшся та полуднево-східна частина Холмщини мають ще нині українську більшість населення; решта же землі вже нині з польською більшістю, отже спольщені. Історичне право промовляє й там за українцями, але статистичне за поляками.

З Полісся тільки полудневий скравок прилучила Советська Росія до Советської України, решту українського Полісся прилучили до советської Білорусі, нині вже цілком змосковщеної провінції. Спірна між Росією та Польщею Західна Україна це тільки Волинь зі скравком Полісся та українська Галичина без західних своїх погранич. Волинь від кінця передісторичних часів, впродовж повних 500 літ історичних часів належала до української держави, спершу до київської, потім до Галицько-Волинської. Потім впродовж майже двіста літ ця країна належала як федеративна частина, пізніше тільки автономічна провінція Литовсько-Руської Держави. По 700 літах життя українським державним життям Волинь 1658 року в часі так званого третього розбору Польщі, Волинь дісталася під володіння Росії, де була 122 роки аж до повстання Української Держави 1917 року. В мирі ризьким 1921 р. відлучено Волинь від України та прилучено її до Польщі.

Галичина

Галичина від кінця передісторичних часів належала до української київської держави, потім Галицько-Волинської, разом впродовж 500 літ. Тільки західній її пояс, так звані Червенські Города, переходив кілька літ за часів Володимира та Ярослава з рук до рук. Рок 983 ці Червенські Города здобув св. Володимир від Польщі та границю держави опер аж на рішці Вислиці, на захід від Ряшева, Переворська та Коросна. Червенські города по 37 літах перебування в складі української держави хвилювали на кільканацять літ відбрав польський король Болеслав Хоробрий, але вже Ярослав Мудрий наново прилучив їх до України, де навіть заложив місто Ярослав. Червенські города прийняли християнство східного обряду та стали культурною частиною української землі, де теж вони належали впродовж більше ніж триста літ, як частина Галичини. З віткою міст Перемишля та Белза умова Молотова та Рібентропа лишала ці давні Червенські города по боці Польщі. Галичину по упадку Галицько-Волинської Держави Казимир Великий прилучив до Польщі (1349-1372), потім той край на 15 літ заняли мадари. Аж 1387 року Галичина перейшла під панування Польщі на неповних 400 літ (1387-1772). По першій розборі Польщі 1772 вона дісталася під панування Австрії та по 146 літах (1772-1918) вернула до української держави 1918 р. По українсько-польській війні поляки добули Галичину в липні 1919 року, але до Польщі не дозволили її прилучити альянти, бо вважали, що це противне праву про самовизначення народів. До перва так звана Рада Амбасадорів 14 березня 1923 року дозволила Галичину, окуповану Польщею, влучити до Польщі, де вона перебувала до теперішньої війни.

Як бачимо, то найдавніше (Продовження на ст. 3-тій)

Advertisement for Ivan Franko's story 'Borislav Smiet'sya' (Borislaw Smiet'sya). Includes the author's name, title, and a short excerpt of the story.

— А певно. — Якби він був бідний, то дав би доньку за тебе. — А певно. — Ну, а хібаж то така велика річ з багача зробити бідного? — Невелика. — І я так думаю. Піді вночі й підложи вогонь під його кляту фабрику, все його багатство за годину з димом піде, і донька буде твоєю! — Готлібові очі зачтіралися рішучим огнем. — Добре кажете, мамо! І я сам так гадаю! Дякую вам! — Він побіг з покою, оставивши Рифку саму з її думками. Вона зразу сиділа безсила, втомлена незвичайною працею думок, сиділа і всміхалася, що ось яку то мудру раду дала вона синові. Лице її в тій хвилині мали вираз того ідіота, що регочеться, відткнувши голову своєюму улюбленому котові. Але не довго тривав той ідіотичний супокій. Ні відси, ні відти налетіла яснша хвиля, Рифці разом ясно стало, в яку бездонну пропасть попхнула вона свого сина, й разом покажалося, що її син підкрада-

ється з засвіченим віхтем під якийсь високий, темний будинок, що підпалоє його, втікає. Його ловлять, б'ють, кують у кайдани, вкидають у якусь глибоку-глибоку підземну вогуку яму, і вона в страшній розпучці вхопилася за голову обома руками і, микаючи на собі волосся, скрикнула: — Мій сину! Мій сину! Вернися! Але Готліб був уже далеко і не вернувся. XX. І знов побратими зійшлися на нараду в Матієвій хаті. Мов з хреста зніті, сходилися вони, мов розбиті засідали вони на лавах, з похиленими очима, не сміючи зирнути один на одного, немов то вони були вчині тому нещастю, котре постигло цілу робітницьку громаду. А вжеж найдуже подався Бенедь. По його вналих, помутнілих очах, по його пожовклім, аж зеленім лиці, по його надламаний, похилений поставі, по безсилно обвислих руках видно було, що вся сила його життя підтята, що усміху буде на тих зівялих устах, що

він же вже немов чужим, позиченим життям, що робітницьке нещастя вбило, роздавило його. Скільки він перетерпів у тих двох днях! З яким болем виривав він із свого серця одну за одною золоту надію! Перша хвиля, коли вони з Матієм побачили, що двері незамкнуті, а опісля, мов якою зловіщою рукою перті, переконалися, що скриньки нема, — та перша хвиля, то була, певно, найтяжча, найстрашніша хвиля в його життю. Всі сили разом опустилися його, все тіло так і застигло на місці, все пам'ять погасла, він стояв мов палець, і не міг поворухнутися. Звільна ажось вернула його пам'ять, щоб тим тяжче мучити його. Що скажуть побратими? Чи не буде найперша їх думка така, що оба вони, підкуплені підприємцями, видали їм касу? Та страшна думка вогнем палаєла його серце. І воно зовсім легко може бути, — шептав йому якийсь злорадний, упертий голос, — адже два нас у хаті, вилому нема ніякого, сліду ніякого, — очевидна річ, що взято скринь-

ку при нас і на нашім свідоченні життям, що робітницьке нещастя вбило, роздавило його. Скільки він перетерпів у тих двох днях! З яким болем виривав він із свого серця одну за одною золоту надію! Перша хвиля, коли вони з Матієм побачили, що двері незамкнуті, а опісля, мов якою зловіщою рукою перті, переконалися, що скриньки нема, — та перша хвиля, то була, певно, найтяжча, найстрашніша хвиля в його життю. Всі сили разом опустилися його, все тіло так і застигло на місці, все пам'ять погасла, він стояв мов палець, і не міг поворухнутися. Звільна ажось вернула його пам'ять, щоб тим тяжче мучити його. Що скажуть побратими? Чи не буде найперша їх думка така, що оба вони, підкуплені підприємцями, видали їм касу? Та страшна думка вогнем палаєла його серце. І воно зовсім легко може бути, — шептав йому якийсь злорадний, упертий голос, — адже два нас у хаті, вилому нема ніякого, сліду ніякого, — очевидна річ, що взято скринь-

ку при нас і на нашім свідоченні життям, що робітницьке нещастя вбило, роздавило його. Скільки він перетерпів у тих двох днях! З яким болем виривав він із свого серця одну за одною золоту надію! Перша хвиля, коли вони з Матієм побачили, що двері незамкнуті, а опісля, мов якою зловіщою рукою перті, переконалися, що скриньки нема, — та перша хвиля, то була, певно, найтяжча, найстрашніша хвиля в його життю. Всі сили разом опустилися його, все тіло так і застигло на місці, все пам'ять погасла, він стояв мов палець, і не міг поворухнутися. Звільна ажось вернула його пам'ять, щоб тим тяжче мучити його. Що скажуть побратими? Чи не буде найперша їх думка така, що оба вони, підкуплені підприємцями, видали їм касу? Та страшна думка вогнем палаєла його серце. І воно зовсім легко може бути, — шептав йому якийсь злорадний, упертий голос, — адже два нас у хаті, вилому нема ніякого, сліду ніякого, — очевидна річ, що взято скринь-

Володимир Радзевич.

Іван Вагилевич, як герой польської повісті

Іван Вагилевич, колишній ідейний товариш Маркіана Шашкевича, член „Руської Трійці“, був мрійником, фантастом і романтиком, не тільки у своїх поетичних і наукових творах, але і в житті. Ця його мрія була головною причиною його життєвої трагедії: дивних високів і любовних пригод. (Про що писали Головацький і Свистун).

Після безжурних дитячих літ (уродився 2. вересня 1811 р.), які провів як син священника в Ясени над Лимницею, пішов у сьомому році життя до Бучача, до нормальної школи О. О. Василяна. Відси переїшов до гімназії в Станіславові, де покінчив у 1828 р. шість гімназійних класів. У тому році осібно й записався на „Філософію“. На „Філософії“ замісць двох літ просидів сім, займаючись поезією, археологією, етнографією та більшовією та їздив на наукові прогулянки.

У 1839 р. покінчивши теологію, не дістав священства, бо був під поліційним доглядом і духовна влада заклала йому неприхильність до унії і мало зацікавлення духовними справами. У тяжкій матеріальній скруті скористав Вагилевич із помочі графа Йосифа Дунін-Борковського, що дав йому мешкання, одяг і харч і тоді почав вести безжурне, безладне життя. Борковський увів Вагилевича в польські аристократичні кола, і — на думку Головацького — збив його спантелику, ввівши його „до світу гениальної людини, світогляд над світочами та в додатку красень над красенями“, в якому закохані всі аристократки. Вагилевич повіривши, що може бути лівівським „Аліанті уста-“

„присиджував цілими годинами перед дзеркалом, робив різні примамливі прически й любувався своїми чорними очима“. Закохавшись в якійсь польській аристократці з синіми очима й русувим волоссям, якої не бачив, на імя Юлія, Вагилевич почав писати до невідомої палки листи та любовні сонети, які граф начеб то передавав самій Юлії. Вагилевич діставав через руки пань, що забавлялися інтригою Борковського, любовні листи від Юлії і тією самою дорогою слав гарячі відповіді віршом і прозою до жінки, якої не... було. Але вкінці зродилися в нього сумніви, Вагилевич забавив побачити предмет своїх мрій. Тоді Борковський сказав йому, що Юлія у визначений день буде в костелі Єзуїтів разом із своєю сестрою й мачухою. Вагилевич пішов до костела та нишком приглядався їй. Потім Борковський повідомив Вагилевича, що Юлію вивезли до Кривичів і скрили перед ним на хуторі. Вагилевич підкрадався під хутір, але служба прогнала його. Після того Борковський порадив Вагилевичеві писати Юлії заручинний перстень і Вагилевич так зробив. У заміну отримав перстень від неї.

Хоч вістки, що їх подав Головацький треба приймати з деяким застереженням, всеж відомо, що Вагилевич у тих самі часи переживав якусь любовну драму. На це вказують листи й уривки листів невідомої ближче пані з Краківки з 1845 р., що зберігаються в бібліотеці Народного Дому та що їх надрукував Свистун у „Вістнику Н. Д.“ за 1906 р.

Після таких сумних життєвих досвідів познайомився Вагилевич із дівчиною - сиротою, Аталією Пекарською, одружився з нею, наладнав свої взаємини з консисторією, висвятився і дістав парохію в Нестаничах. У 1848 році поки-

нув без дозволу духовної влади своє становище і вступив до польської революційної гвардії. Тоді зачав видавати журнал „Дневник Рускій“ на доручення й за підтримкою польської аристократії. Але повстання Австрія здушила. Вагилевич полишився без хліба. Він просив духовну владу повернути йому парохію, а коли влада зажадала від нього перевести реколькції, перейшов на протестантизм. На початку 1851 р. дістав працю при бібліотеці Оссолінських у Львові, але і тут скоро звільнили його з того становища, як... протестанта.

Прийшли нові злидні. В 1862 р. після смерті Дениса Зубрицького отримав місце директора при міських архівах Львівського магістрату. Помер у 1866 р. Львівське „Слово“ помістила такий некролог: „Дня 10. лат. травня помер Іван Вагилевич, знаменитий письменник, колишній український (руський), тепер польський, мовознавець і бібліотекар, славнозвісний цілій Славянщині, проживши 55 літ трудяшого життя. Покійний поклав великі заслуги для нашої літератури виданням своєї української (руської) граматики, безперечно однієї з найкращих, і збиранням українських народних пісень ще перед пам'яттю 1848 роком. Його діяльність після того обернулася більше на користь польської літератури, де він найбільше заслужився при новому виданні словника Лінде, що вимагає докладного знання української (малоруської) й російської мови. Покійний залишив жінку й діти на —“

В часах, коли Вагилевич працював при бібліотеці Оссолінських, пізнав його польський письменник, Ян Захарієвич, автор відомої у свій час повісті про рід Шептицьких п. н. „Святе Юр“. Захарієвич живо зацікавився постаттю Івана Вагилевича. Цього зацікавлення дав вираз у статті „Муза чи Медуза“ (Картка з моїх wspomnień), яку помістив в альманасху „Для Стреля“ в 1886 р.

Захарієвич просидів 4 роки у в'язниці в Шпіцбургу, де писав поезії, потім студіював літературу, історію, естетику, математику. У Львові задумав написати історичну драму. В Оссолінськем знайшов згадку про якусь ворожобу в Карпатах і про провідника повстанців страченого у Кракові — верховинця Муху. Образ Мухи не дав йому спокою. Шукаючи матеріалів звернувся за порадою до вченого А. Бельовського, а той справив його до свого приятеля і помічника: „Пойдете — сказав — до саду заведення; там праворуч буде павільончик, де мешкає Іван Вагилевич“.

* Захарієвич теж був українцем зроду.

Після короткої характеристики наукової діяльності Вагилевича, якого називає „знавцем передісторичних часів“, з гумором розказує Захарієвич, як він уявляв собі цей павільончик, де працює людина, що заслужила собі на вигідне приміщення й достаток. Тимчасом замісць павільончику побачив „домик чи радше рудеру, де на стінах вкритих грибом від часів Кривоустого не було вже вапна“. У кімнаті огнище в купах румовища вказувало, що колись тут була кухня. Криж брудне вікно з трудом продиралося світло. Стіни були обряпані, не було підлоги, тільки кусники цегол. На тапчани сперто кінець негриблогованої дошки; другий кінець спочивав у цеглах з розваленої кухні. На дощці лежали видилані книжки і цілі стоси паперу, записаного дрібним маком. За столом сидів блідий, низький чоловік з гладко виголеним обличчям. Мав на собі ватований шляф-бок, колишній критий якоюсь бавовниною матерією. Тепер покриття щезло; полишилися тільки вата, що трималася на сірих нитках. Автор описує враження, яке зробила на нього ота обстановка і людина. Його всі поетичні мрії розвіялись і на місці героя Мухи виринула постать Вагилевича. Вагилевич дав Захарієвичеві багато цікавих пояснень, але він його вже не слухав. Пощо — подумав собі автор — із давніх віків добувати непевного героя, коли єсутот стовп правдивий герой наших часів. Чи постать людини шляхотних аспірацій, що ломиться із страшною турботою життя і не зважаючи на те, не паде під тягаром, не гідна авреолі першого героя?

Постать Вагилевича зацікавила Захарієвича з психологічного боку і він написав повість „Учений“, яка починається з прихильною критикою. Вагилевич — Роберт у повісті Захарієвича*) — це син бідних батьків, що дістається на двір діда і виховується у панському середовищі. Тієї ласки досягає за те, що виритав життя маленької донечки пана Каласантога, Камілі. Це мрійник, фантаст із буйною поетичною уявою. Разом із сином свого добродія, Казимиром, учиться у школах, перевищаючи свого ясновельможного товариша талантом і пильністю. Однак „чим більше збагачує свій ум наукою, високими думками, чим більше загриває своє серце до гарних, високих, гарячих поглядів та чим більше росте в опіні своїх товаришів, тим більше заплебає світові вимоги...“ Пanna Камілія після повороту із заграничних шкіль у тиху карпатську закутину грається з молодим чорнявцем, але її батько, що застає Роберта перед донькою на колінах, уміє вказати йому на суспільну прірву. Роберт виїжджає до Львова і в науці шу-

*) Захарієвич теж був українцем зроду.

ВИКРУЧУВАВСЯ ВІД ВІЙСЬКОВОГО ПОБОРУ.

У Нью Йорку арештовано оноді 37-літнього Ганса Фонтарда, що має одмінити великий броварський маєток, за те, що, мовляв, він викручувався від військової служби. З ним арештовано чотирьох інших людей, між ними одного лікаря, німецького втікача, котрому уряд закидає помангання Гонтардови фальшивими заявами про його здоров'я.

кає розваги й забуття. З бігом часу „його постать похилилася, згорбилася унаслідок присиджування над книжками, однак обличчя дивно вишляхотіло, темні сині очі кидали блиск якоюсь меланхолією й туги...“ Він пише поезії, студіює право, живе самотньо, бо власне громадянство його не розуміє... На його столі довга піраміда книжок і зшитки з сільного паперу, старанно зложеної й записані дрібним письмом... Якийсь антикар дає йому лекцію. Роберт має вчити доньку землевласниці, що має пів мільона маєтку, Юлію (імя — ідентичне з імям, що його подає Головацький). Але ні старший хронік, ні стирти записаного паперу не встигли заповігати природним вимогам життя. Гарна учениця розбу-

хнула й загинула. Учасники українського руху в Америці, які читали цю повість, писали до редакції „Свободи“ про її значення.

перериває правячі студії, унікає знайомих і спроваджується під личаківську рогачку у затишні цвинтарні мурів. Палить свої поезії, присвячуючи всю свою увагу студіям передхристиянських часів. Займається траками й даками, варягами і славянами та „славянськими членами заселює дві частини старого світу“. Юлія виходить заміж за Казимира, Каміля за якогось графа.

У своїй повісті, дуже популярній у композиції, хоч багатій у вишукані ситуації, рефлексії автора та риторичний патос, старався Захарієвич збагнути та вияснити стан тієї психічної депресії, яку помітив у Вагилевича при зустрічі з ним. Вияснив це по своєму розумінні, вишукуючи в уяві різні її причини. Але своєї повісті не дав влучного й випрацьованого наголовку. Багато влучніший для всієї праці Вагилевича та цілою його трагедій був би наголовок: Змарноване життя.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

NEW HAVEN, CONN. — There will be a meeting of the members of URA Branch 414, on Thursday, December 30, 1943. It will be held at 93 Kensington St., and will start at 7:00 P. M. We urge all members to attend. — Eileen Gwostz, Pres.; Helen Breziki, Sec.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Бр. св. Володимира, від. 130. Повідає своїх членів, що річні збори відбулися в п'ятницю, 31. грудня, в галі 30 1st 7. вул. в годині 8. вечір. Просимо всіх членів, а особливо тих, котрі не дуже часто показуються, щоби прийшли боляй на річні збори. Вашим обов'язком є не тільки платити, але також брати участь у всіх нарадах. На зборах буде звіт уряду за минулий рік, вибір уряду на 1944 рік, звіт про діяльність У. Н. Союзу, справа 40-літнього ювілею нашого Братства та інші важні справи, що вимагають присутності всіх членів. — І. Серединський, рек. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Українське Національне Запозомогне Товариство „Лістер“, від. 361, повідає своїх членів і членщиць, що виборчі збори відбулися в п'ятницю, 31. грудня, в годині 7. вечір, в парох. галі св. Юра, 217 1st 6т. вулиця. Кожен член і членщиця повинні обов'язково бути на цих зборах на час, бо маємо важні справи до вирішення — перед вибором уряду. Члени і членщиць, котрі інтересуються і добувають про Товариство, повинні не жалувати часу, а прийти на ці так важні збори і вислухати звіт урядників. — За уряд: С. Ковальчук, преас.; П. Кучма, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.; І. Галичій, кас.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Українське Товариство св. Андрея Первозваного, від. 25, повідає своїх членів, що річні збори відбулися в п'ятницю, 31. грудня, в галі св. Юра, 217 1st 6т. вулиця. Просимо всіх членів прийти на ці збори якнайчисленніше, бо будуть дуже важні справи до погодження; також буде спрощення з приходу і розходів за минулий рік та вибір уряду на 1944 рік. — За уряд: К. Верескія, преас.; Л. Федінік, фін. секр.; Я. Премель, кас.; П. Зитик, рек. секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 28. грудня 1943 помер у 64. році життя

ДМИТРО ПЕРЕПЕЛЮК,
член Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Нью Йорку.

Покійний родився в селі Телече, пов. Підгайці. Похорон відбувся в п'ятницю, 31. грудня, з дому № 2674 Vuse Ave., Bronx, N. Y. — В. Р. П.

НА РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК КУПИТЬ КНИЖКУ

„201 українських Народних Пісень“

Це збірник найкращих наших народних пісень на п'яно зо словами. Ціна примірника в твердій оправі \$2.50, а в звичайній оправі, \$2.00. Замовлення посилайте на адресу:

„SVOBODA“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 894. Ціль на деревах.

Як пластан приніс вістку про наближення ворога, кожний воля хотів іти воювати. Але Тарзан сказав строго: „Я піду самий. Час на велику атаку ще не прийшов“.

Тарзан побачив, що воляки власне найшли убитих товаришів. Він крикнув до них з дерева:

„Що сталося їм, станеться кожному з вас, як не покинете цього лісу! Це говорить Тарзан“.

Очунувши зо здивовання, наїстї почали стріляти на дерево, з котрого доводив голос Тарзана.

ВІД

АДМІНІСТРАЦІЇ І РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ“

Для справного і скорого полагодування листування, в справах, що відносяться до редакції і адміністрації, просимо всіх читачів адресувати всі листи на імя „Свободи“. Адресовані листи на імя котрого-небудь редактора, чи управителя, спричиняють не потрібну проволочку в полагодуванні справ.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Заряджує погребні по ішій так
низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rigidified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

MIKHAYLO HASEVICH
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ВРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Занимаєсь похороном
В БРОУК, БРОУКЛІН, НЬО
ЙОРК І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
B R O N X, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-8577